

ESTIJOS KIAULIŲ MĖSINGUMO IR VISLUMO POŽYMIŲ KORELIACIJA BEI PAVELDIMUMAS

Alo Tānavots, Tanel Kaart, Olev Saveli

Santrauka. Pastaraisiais metais, veisiant kiaules Estijoje, mažiau kreipiama dėmesio į vislumo požymius. Vis svarbesnis tampa mėsingumas. Norint gauti geresnės kokybės mėsą ir išlaikyti gerą Estijos kiaulių vislumą, veisėjai turėtų atsižvelgti į naudingų požymių ir paveldimumo tarpusavio ryšį. Todėl, vykdant selekciją, labai svarbu įvertinti su selekcija susijusių požymių paveldimumą. 6601 kiaulės ir 1015 kuilių su 10 411 vadų duomenys, gauti iš Gyvulių registravimo centro duomenų bazės 1999–2001 m. laikotarpiu, buvo panaudoti vados dydžio ir mėsos savybių paveldimumo analizei. Tirti tokie veislių deriniai: Estijos landrasų, (EL), Estijos didžiųjų baltųjų (ELW), Hempšyrų (H), Pjetrenų (Pi), EP♂xELW♀, ELW♂xEP♀ ir Pi♂xH♀. Mėsos savybės tirtos ultragarso aparatūra *Piglog* 105. Paaiškėjo, kad vidutinis nugaros lašinių ir liesos mėsos paveldimumas yra didelis – atitinkamai $h^2=0,68$ ir $h^2=0,66$, o nugarinės skersmens paveldimumas – mažesnis ($h^2=0,30$). Atskirų veislių paveldimumo požymiai labai skyrėsi. Liesos mėsos paveldimumas didesnis EL ir Pi veislių ($h^2=0,73$ ir $h^2=0,62$), kurios pasižymi gera mėsos kokybe. Mažesnis liesos mėsos paveldimumas nustatytas ELxELW ir ELWxEL sukryžmintų veislių ($h^2=0,49$ ir $h^2=0,54$). Vidutinis vados dydžio paveldimumas paršivimosi metu buvo $h^2=0,08$: ELxELW ir EL – mažesnis ($h^2=0$ ir $h^2=0,03$), ELW ir ELWxEL – didesnis ($h^2=0,09$ ir $h^2=0,12$). Šie rezultatai rodo, kad kuilių įtaka svarbi vados dydžiui, o kiaulių – mėsos požymiams. Mėsingumo ir vislumo požymių koreliacija buvo maža.

Raktažodžiai: kiauliena, vislumas, ultragaras, paveldimumas, koreliacija, tarpveisliniai skirtumai.